



VÄXJÖ TINGSRÄTT  
Mark- och miljödomstolen  
Enhet 3:2

**DOM**  
2012-03-02  
meddelad i  
VÄXJÖ

Mål nr M 135-11

### KLAGANDE

1. E.O.

2. G.O.

3. O.O.

4. G.P.

Ombud för 1-4: jur kand **H.U.J.**  
Rådstugan Juristbyrå

### MOTPART

Länsstyrelsen i Östergötlands län  
581 86 Linköping

### ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Östergötlands län beslut 2010-12-16 i ärende nr 575-19981-08, se bilaga 1

### SAKEN

Föreläggande att genomföra och bekosta en huvudstudie av föroreningar på fastigheten Brenäs 1:16, Finspångs kommun

### DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 173024

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 VÄXJÖ	Kungsgatan 8	0470-868 00 E-post: miljoddomstolen.vaxjo@dom.se	0470-868 40	måndag – fredag 08:00-16:30

## BAKGRUND

Länsstyrelsen i Östergötlands län förelade i beslut den 16 december 2010 dödsboet efter **G.T.O.** att vidta de åtgärder som framgår av domsbilaga 1.

**E.O.**, **G.O.**, **O.O.** och **G.P.** (nedan benämnda klagandena), som samtliga är delägare i dödsboet efter **G.T.O.**, har överklagat Länsstyrelsens beslut.

## YRKANDEN M.M.

Klagandena har, såsom deras talan slutligen bestämts, yrkat att Länsstyrelsens beslut ska undanröjas, att domstolen beslutar att ett avslutat dödsbo inte kan vara skyldigt att bekosta huvudstudie m.m., samt att domstolen beslutar att ingen tidigare dödsbodelägare i avslutat dödsbo är skyldig bekosta huvudstudie m.m.

Länsstyrelsen har bestritt klagandenas yrkanden.

Klagandena har till stöd för sina yrkanden anfört sammanfattningsvis följande. Under perioden 20 juni 1940 till 5 juni 1965 bedrevs sågverksamhet på fastigheten Brenäs 1:16, Finspångs kommun, Östergötlands län av "Handelsbolaget Brenäs sågverk **G.O. och Co**", med företrädarna **G.T.O.** och senare hans hustru **E.M.O.**. Tryckimpregneringsverksamhet bedrevs av bolaget mellan åren 1968 och 1988. Verksamheten kan ha orsakat de föroreningar som påträffats. Tillstånd fanns för verksamheten.

Den 31 december 1981 överläts fastigheten Brenäs 1:16 som gåva till klagandena, med en fjärdedel vardera. Gåvotagarna iklädde sig samtidigt betalningsansvar för skulder som belastade fastigheten. Handelsbolaget och dess verksamhet ingick inte i gåvan. **E.O.**, **O.O.** och **G.P.** har den 15 september 1984 överlåtit sina andelar i fastigheten till **G.O.**. Ingen av klagandena har varit delägare i handelsbolaget. De har inte heller varit delaktiga i sågverksrörelsen eller i tryckimpregneringsverksamheten. Företrädarna för handelsbolaget, **G.T.O.** och **E.M.O.** avled 11 februari 2009 respektive 4 augusti 2004. Klagandena har

inte ärvt fastigheten och inte heller eventuella tillbehör till bolaget. Handelsbolaget avvecklades och avregistrerades 1996.

Länsstyrelsen lämnade den 20 maj 2005 information rörande förstudie av föreorat område vid f.d. Brenäs sågverk till G.O. trots att en av företrädarna för bolaget fortfarande levde vid tidpunkten. Den 16 december 2010 fattade Länsstyrelsen det nu överklagade beslutet. Eftersom Länsstyrelsen har sökt och fått pengar från Naturvårdsverket för att bekosta en huvudstudie får det anses ohemult att besluta att kostnaden ska bäras av företrädarnas barn som aldrig bedrivit den föreorande verksamheten utan endast varit/är ägare av fastigheten Brenäs 1:16. När klagandena fick fastigheten i gåva 1981 kände de inte till och de hade inte heller anledning misstänka eller upptäcka att det fanns föreningar på fastigheten. Det strider mot lag att dödsbodelägare under dessa omständigheter ska tvingas bekosta en huvudstudie i enlighet med Länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsen har i yttrande anfört sammanfattningsvis följande. Föreläggandet riktar sig mot dödsboet för G.T.O., inte mot de fyra dödsbodeläggarna. Länsstyrelsens uppfattning är att Handelsbolaget Brenäs sågverk G.O. och Co är den verksamhetsutövare som är ansvarig för de föreningar som finns på fastigheten. Länsstyrelsens föreläggande riktar sig mot dödsboet efter G.T.O. på grund av att denne var, såsom företrädare för bolaget, personligen ansvarig för bolagets verksamhet. Utgångspunkten för Länsstyrelsens bedömning är således frågan om ansvarig verksamhetsutövare, inte ett eventuellt fastighetsägaransvar.

Länsstyrelsen har därtill bland annat anmärkt att det inte har funnits något formellt tillstånd enligt miljöskyddslagen för verksamheten och att stadsbidraget för huvudstudien endast får användas om det saknas ansvarig verksamhetsutövare.

Klagandena har genmält. Tillsynsmyndigheten har haft lång tid på sig att utkräva ansvar av G.T.O.. Ny verksamhetsutövare kan bli ansvarig enligt 10 kap 3 § miljöbalken men det saknas stöd i lag för att ett dödsbo ska överta samma ansvar om det inte fortsätter driva verksamheten eller övertar tidigare juridisk persons per-

sonnummer. Dödsboet kan inte, om det ska avslutas, sätta av pengar före bodelning för eventuell framtida kostnad som den döde kan ha orsakat i livet och som dödsboet inte har anledning att känna till. Den i målet aktuella verksamheten lades ned 1988. Dödsboet avslutades för cirka två år sedan och det saknas stöd i lag för att nu utkräva ansvar från tidigare dödsbodelägare. Det är i vart fall mycket oskäligt att under sådana förhållanden kräva ansvar av enskild, jfr 10 kap 4 § 1 st miljöbalken.

### DOMSKÄL

Målet har den 2 maj 2011 överlämnats till mark- och miljödomstolen när miljödomstolens verksamhet upphörde.

I målet relevanta bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Ansvarig verksamhetsutövare för den tryckimpregneringsverksamhet som orsakat föroreningar av marken på den aktuella fastigheten har varit handelsbolaget Brenäs sågverk **G.O. och Co**, med **G.T.O.** som en av bolagsmännen.

Tryckimpregneringsverksamheten bedrevs av bolaget på den aktuella fastigheten under tiden 1968 – 1988. Som framgår av länsstyrelsens beslut har den som vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvar för att skadan eller olägenheten avhjälpes. Detta ansvar kvarstår till dess skadan eller olägenheten avhjälpes. Den som har ett sådant ansvar är också enligt 26 kap. 22 § och 10 kap. 2 § miljöbalken skyldig att utföra sådana utredningar och undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Handelsbolaget Brenäs sågverk **G.O. och Co** avvecklades och avregistrerades 1996. Enligt 2 kap. 20 § första stycket lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag svarar bolagsmännen solidariskt för bolagets skulder. Bolagsmännen har således ett personligt ansvar för bolagets förpliktelser. Det har inte framkommit annat än att **G.T.O.** varit bolagsman under hela tiden som bolaget bedrivit tryckimpregneringsverksamheten på den aktuella fastigheten. Samma krav som kunnat ställas mot handelsbolaget har alltså kunna ställas mot **G.T.O.** personligen. Av utredningen i målet framgår att **G.T.O.** avled den 11 februari 2009 och arvskifte efter honom förrättades den 22 april 2009.

Länsstyrelsens överklagade beslut med föreläggande att genomföra och bekosta en huvudstudie av föreningar på fastigheten Brenäs 1:16 är daterat den 16 december 2010. Adressat för föreläggande är dödsboet efter **G.T.O.**. Eftersom kravet kunnat ställas mot **G.T.O.** kan det även ställas mot dödsboet efter att han avlidit.

Frågan i målet är vilket betydelse det har att arvskifte efter **G.T.O.** redan genomförts när klagandena fick del av länsstyrelsens föreläggande. Enligt huvudregeln i 21 kap. ärvdabalken övergår ansvaret för den dödes skulder på dödsboet. Med skulder avses även ansvar för förpliktelser på grund av t.ex. innehav av viss egendom eller viss verksamhet. Sker arvskifte innan den dödes och boets andra skulder har betalats eller medel till deras betalning har ställt under särskild vård, skall skiftet enligt 21 kap. 4 § ärvdabalken gå åter. Vid återgång av arvskifte ska delägarna lämna tillbaka till dödsboet vad de fått ut. Något personligt betalningsansvar därutöver föreligger inte. Det är inte heller nödvändigt att genomföra en total återgång om det är tillräckligt med en partiell sådan. Återgångsregeln i ärvdabalken aktualiseras dock endast om inte delägarna kommer överens om att betala den aktuella skulden eller kostnaden av egna medel. Kan delägarna inte enas, åligger det boet att se till att arvskiftet går åter. Vägrar någon delägare att medverka, kan de andra tvingas att i sista hand föra talan vid domstol för att få honom eller henne att lämna tillbaka egendom till boet. Det förhållandet att arvskifte ägt rum innan länsstyrelsen förelade dödsboet att bekosta den aktuella huvudstudien innebär därför inte att föreläggandet av den anledningen ska upphävas. Länsstyrelsen har således haft laglig grund att förelägga dödsboet efter **G.T.O.** att utföra och bekosta den aktuella huvudstudien.

Det personliga betalningsansvaret som en bolagsman i ett handelsbolag har för bolagets skulder sträcker sig inte längre än vad som åvilat bolaget, och bolagsmännen kan alltid mot ett krav göra gällande samma invändningar som bolaget kunnat göra. Det innebär i det nu aktuella fallet att dödsboet kan göra samma invändningar i sak mot länsstyrelsens föreläggande som handelsbolaget kunnat göra. Klagande har dock som grund för sitt överklagande endast gjort gällande att de som dödsbodelä-

gare inte kan göras ansvariga för föroreningarna på den aktuella fastigheten, d.v.s. att föreläggandet är riktat till fel adressat. När det gäller föreläggandets innehåll i sak har klagandena inte framställt några yrkanden om ändring eller åberopat några omständigheter till stöd för sådan ändring. De har tvärtom angivit i överklagandet att de inte ifrågasatt utan att den tryckimpregneringsverksamhet som bedrivits av handelsbolaget kan ha orsakat föroreningar på den aktuella fastigheten. Mark- och miljödomstolens prövning i målet har därför begränsats till frågan om föreläggandets adressat. Vad klagandena anfört i den delen innebär enligt domstolen inte att det kan anses oskäligt att förelägga dödsboet att utföra den utredning och de undersökningar som angivits i länsstyrelsens föreläggande. Mark- och miljödomstolen delar därför länsstyrelsens bedömning. Vad de klagande anfört föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning. Klagandenas överklagande ska därför avslås.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga 2 (DV 427)

- Överklagande senast den 23 mars 2012.

  
Bengt Johansson

  
Bruno Bjärnberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bengt Johansson, ordförande, och tekniska rådet Bruno Bjärnberg.



Dödsbo för **G.T.O.**  
c/o **E.O.**

## Föreläggande att genomföra och bekosta en huvudstudie av föroreningar på fastigheten Brenäs 1:16 i Finspångs kommun

### Beslut

Länsstyrelsen förelägger med stöd av 2 kap. 3 och 8 §§, 10 kap. 2 och 4 §§ samt 26 kap. 9, och 22 §§ miljöbalken (1998:808) dödsboet för **G.T.O.** ;

1. att genomföra och bekosta en huvudstudie av föroreningar orsakade av f.d. impregneringsanläggningen vid Brenäs sågverk på fastigheten Brenäs 1:16 i Finspångs kommun enligt vad som framkommer i detta beslut.
2. att lämna in ett förslag till provtagningsplan för huvudstudien till Länsstyrelsen senast tre månader efter det att beslutet vunnit laga kraft.
3. att huvudstudien ska vara genomförd och slutredovisad till Länsstyrelsen senast fem månader efter att samråd har skett med Länsstyrelsen angående provtagningsplanen eller vid den senare tidpunkt som Länsstyrelsen bestämmer.

#### *Huvudstudiens omfattning och inriktning*

Syftet med huvudstudien är att få fram ett utredningsmaterial som kan ligga till grund för att avgöra vilken åtgärder som behövs. Huvudstudien ska omfatta de delar av fastigheten Brenäs 1:16 som kan ha förorenats av den tidigare tryckimpregneringen på platsen och ska innehålla följande delar av en huvudstudie enligt Naturvårdsverkets kvalitetsmanual för arbetet med förorenade områden (utgåva 4 – juni 2008):

- Undersökning (provtagning, analyser och försök)
- Karaktärisering och avgränsning av föroreningarna i detalj
- Riskbedömning och bedömning av saneringsbehov
- Åtgärdsutredning med bedömning av måluppfyllelse
- Riskvärdering

Huvudstudien ska även följa tillämpliga delar av Naturvårdsverkets övriga vägledningar och rapporter inom området (t ex. nr 4918, 4310, 4311, 5976, 5977 och 5978) och genomföras i enlighet med Svenska Geotekniska Föreningens (SGF:s) Fälthandbok,

”Miljötekniska markundersökningar” (rapport 1:2004). Huvudstudien ska utföras av en oberoende sakkunnig.

#### *Provtagningsplan*

Ett förslag till provtagningsplan ska redovisas till Länsstyrelsen inom ovan föreskriven tid. Provtagningsplanen ska innehålla förslag på provpunkternas placering och valda analysparametrar för respektive punkt samt beskrivning av undersöknings- och analysmetodik. Fördelningen av provtagningspunkter inom fastigheten, både i byggnader, ytvatten, grundvatten och i mark, ska presenteras på en karta. Motiveringar till provpunkternas placering och val av analysparametrar för olika punkter ska kopplas till historiken. Den historiska utredningen som ska ligga till grund för provtagningsplanen ska ingå som en bilaga till provtagningsplanen.

#### *Redovisning av huvudstudien*

Huvudstudien ska redovisas inom ovan föreskriven tid och ska redovisas enligt Naturvårdsverkets kvalitetsmanual för arbetet med förorenade områden (utgåva 4, 2008).

### **Bakgrund**

Verksamheten vid Brenäs såg påbörjades 1933. Från 1940 till 1996 drevs verksamheten av handelsbolaget Brenäs sågverk **G.O. och Co** (org. nr. ). Bolaget registrerades 1940-06-20 och avregistrerades 1996-06-05. Företrädare var **E.M.O.** och **G.T.O.**. Båda är avlidna.

Mellan åren 1968 och 1988 bedrevs tryckimpregnering enligt Bethell-metoden med K33 (koppar, krom och arsenik, så kallade CCA-medel) som verksam substans. Den årliga förbrukningen av impregneringsmedel var omkring 1000 kg, vid en kapacitet på cirka sju kubikmeter virke per dag, enligt produktionsuppgifter från 1974.

Till en början stod hela tryckimpregneringsanläggningen direkt på marken, utan skydd för spill eller dropp från det behandlade virket. Efter att spår av spill och markföroreningar noterats i flera tillsynsrapporter under tidigt 1980-tal, meddelade Länsstyrelsen råd om invallning och att betongplatta med skärmtak skulle anläggas. Detta hade, enligt protokoll, skett vid en inspektion 1986. Tillblandningen av impregneringsvätskan skedde direkt i tubens lagertank och förbrukade dunkar med kvarvarande rester förvarades i en ett förråd på området. Oanvända kemikalier förvarades i ett låst förråd nedanför sågverksbyggnaden.

Efter att verksamheten lades ner hösten 1987 förelades verksamhetsutövaren att bl.a. undersöka förorening i marken och grundvattnet och redovisa hur koncentrerade preparat, restlösningar, tomemballager och avfall omhändertagits. I samband med nedläggningen av impregneringsverksamheten utfördes en enkel markundersökning, omfattande sju provpunkter i anslutning impregneringsplattan. Prover analyserades med avseende på arsenik, vilket förekom i höga halter. Först 1995 övertogs, enligt tillstånd från Länsstyrelsen Södermanlands i län, kvarblivna kemikalier, sköljmedel från rengöring av tomemballager och restlösningar av Bettna såg.

Länsstyrelsen i Östergötlands län erhöll statsbidrag 2004 för att genomföra en översiktlig miljöteknisk markundersökning, s.k. förstudie av Brenäs sågverk. Då förorenings-



situationen visade sig vara så omfattande att en detaljerad undersökning behövdes för att få fram olika åtgärdsalternativ ansökte Länsstyrelsen om medel för en s.k. huvudstudie. I samband med en huvudstudie ska en ansvarsutredning tas fram. I den framkom att det finns ett betydande ansvar och därför avbröts arbetet med huvudstudien och en dialog med den tidigare verksamhetsutövaren inleddes istället. Den 18 juni 2007 hölls ett möte på plats i Brenäs där Länsstyrelsen redogjorde för sin bedömning av ansvarsfrågan. När det fanns ett utkast till ansvarsutredning tog Länsstyrelsen initiativ till ett nytt möte den 2 juli 2008. Efter mötet skickades ansvarsutredningen över för påseende. Synpunkter inkom, men kunde inte beaktas då fullmakt saknades från **G.T.O.**. I samband med att Länsstyrelsen skickade över rapporter och handlingar om Brenäs enligt önskemål den 28 november 2008 påmindes om den efterfrågade fullmakten. Den 17 mars 2009 skickades en ny påminnelse. Vid telefonkontakt den 4 maj 2009 fick Länsstyrelsen informationen att **G.T.O.** avlidit i början av året.

Förslag till beslut kommunicerades 13 oktober 2010 med dödsboföreträdare **E.O.**. Förslaget återsändes med motiveringen att **G.T.O.** dödsbo upphörde att gälla under 2009.

### **Tillämpliga bestämmelser m.m.**

I 2 kap. 3 § miljöbalken (MB), nämns förebyggande av skada, den s.k. försiktighetsprincipen. Skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön ska förebyggas, hindras eller motverkas genom att verksamhetsutövaren vidtar de skyddsåtgärder, iakttar de begränsningar eller vidtar de försiktighetsmått i övrigt som behövs. Försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns en risk för skada eller olägenhet. Försiktighetsprincipen innebär bland annat att en fastighetsägare eller entreprenör som vidtar åtgärder på en fastighet, t.ex. grävning eller schaktning, kan bli tvungen att som försiktighetsåtgärd först ta bort, kapsla in eller på annat sätt oskadliggöra eventuella föroreningar som finns på fastigheten.

Kraven på hänsyn enligt försiktighetsprincipen gäller endast i den utsträckning det inte anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. En uppskattning måste göras av dels sannolikheten för att människors hälsa eller miljön påverkas, dels hur allvarlig denna verkan kan förväntas bli.

Enligt 2 kap. 8 § MB ska alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd, som har medfört skada eller olägenhet för miljön, ansvara för att denna avhjälpas i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. MB till dess att skadan eller olägenheten upphört. Istället för att avhjälpa skadan kan skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma.

Från och med den 1 augusti 2007 har 10 kap. MB ny lydelse med anledning av det s.k. miljöansvarsdirektivets (Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador) införande i svensk rätt. Enligt övergångsbestämmelserna (SFS 2007:660) gäller fortfarande äldre bestämmelser i fråga om miljöskador som orsakats av utsläpp, händelser eller tillbud som

har ägt rum före den 1 augusti 2007, eller som ägt rum senare men härrör från verksamhet eller åtgärd som avslutats före den 1 augusti 2007. Detta medför att miljöbalkens lydelse före den 1 augusti 2007 ska tillämpas i detta fall.

Enligt 10 kap. 1 § MB tillämpas bestämmelserna i 10 kap. på mark- och vattenområden som är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Enligt 10 kap. 2 § MB är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till föroreningen (verksamhetsutövare) ansvarig för efterbehandling av sådana områden, byggnader eller anläggningar som anges i 1 §.

Enligt övergångsbestämmelserna, 8 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken, ska bestämmelserna i 2 kap. 8 § och 10 kap. 2 § MB tillämpas i fråga om miljöfarlig verksamhet vars faktiska drift har pågått efter den 30 juni 1969, om verkningarna av verksamheten alltså pågår vid tiden för miljöbalkens ikraftträdande enligt 1 §, och det föreligger behov av att avhjälpa skador eller olägenheter som har orsakats av verksamheten.

I 10 kap. 4 § MB regleras i vilken omfattning som den ansvarige ska utföra eller bekosta efterbehandlingsåtgärder som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön. Där anges att detta ska ske i skälighets omfattning. En bedömning omfattar således hur långt efterbehandlingsåtgärder ska sträcka sig och vilket ansvar som det är skäligt att ålägga den efterbehandlingsansvarige. Denna bedömning bör ta sin utgångspunkt i att skador och olägenheter samt risk för dessa ska undanröjas.

Enligt 26 kap. 9 § första stycket MB får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska efterlevas.

Enligt 26 kap. 22 § MB är bl.a. den som är skyldig att avhjälpa en olägenhet från verksamhet, som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön, skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

I Naturvårdsverkets skrift "Sanering och efterbehandling av förorenade områden genom tillsyn och prövning", Remissversion 2006-03-31, anges att verksamheten i ett dödsbo normalt avslutas genom att de tillgångar som kvarstår sedan samtliga skulder betalats skiftas (betalas ut) till dödsbodelägarna eller annan. Om det, med hänsyn till att ny tillgång eller skuld (efterbehandlingsansvar) framkommer efter skiftet, krävs fortsatta åtgärder har i praxis ett dödsbo (med hänvisning till aktiebolagslagens bestämmelse om efterföljande likvidation) ansetts kunna uppträda som en juridisk person även efter det att dödsboet har avvecklats.

Enligt 21 kap. 4 § ärvdabalken ska bodelning eller skifte gå åter om det har skett innan den dödes och boets andra skulder har betalats eller medel till deras betalning har ställts under särskild vård.

## Länsstyrelsens bedömning

Brenäs såg är ett riskklass 1 enligt Länsstyrelsen, vilket innebär att det är ett av de förorenade områden i Östergötland som innebär störst risk för människors hälsa och miljön. Objektet är också ett av länets akuta objekt, vilket innebär att vistelse på det förorenade området kan förväntas innebära akuta risker. Den förstudie som har gjorts visar på att det finns mycket höga halter av arsenik, krom och koppar ytligt i jorden. Av slutsatserna i förstudien framgår att objektet behöver utredas vidare. I dagsläget är det känt att allvarliga föroreningar finns, men kunskapen räcker inte till för att utgöra ett underlag för en åtgärd. Länsstyrelsens anser därför att en s.k. huvudstudie behöver tas fram.

Handelsbolaget Brenäs sågverk **G.O. och Co** (org. nr. ) har bedrivit den tryckimpregnering som har förekommit på platsen och är således ensamt ansvarig för de föroreningar som finns på fastigheten Brenäs 1:16. Tryckimpregneringsverksamheten bedrevs under åren 1968-1988. Dokumentation visar att verksamheten inte har bedrivits på ett ur miljösynpunkt tillfredställande sätt. Det har funnits brister avseende bl.a. hårdgjort underlag, invallning och skydd för väder och vind. När bristerna har påpekats har de i de flesta inte åtgärdats inom föreskriven tid. Det kan t ex nämnas att det dröjde till 1996, d.v.s. åtta år efter nedläggningen, tills bolaget efterkom kravet att kemikalierester och sköljvatten från rengöring av emballage skulle omhändertas som farligt avfall. De tidigare uppgifterna om att spill också har gett upphov till markföroreningar har bekräftats i förstudien.

Enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag är varje bolagsman i ett handelsbolag primärt och solidariskt ansvarig för bolagets verksamhet. Bolagsmännens ansvar för bolagets förpliktelser kan inte preskriberas särskilt (HD beslut 2005-06-08, mål nr. Ö 3385-03). **G.T.O.** var, såsom företrädare för handelsbolaget, således även sedan bolaget avregistrerats, personligt ansvarig för Handelsbolaget Brenäs sågverk **G.O. och Co** :s verksamhet.

Med hänsyn till vad som framgår i detta beslut anser Länsstyrelsen att dödsboet för **G.T.O.** har ett långtgående ansvar för de föroreningar som har orsakats av före detta träskyddsanläggningen vid Brenäs såg. Länsstyrelsen anser vidare att det finns ett fullständigt ansvar för att ta fram de utredningar som behövs för att avgöra vilka efterbehandlingsåtgärder som är nödvändiga. När huvudstudien är klar kommer en skälighetsavvägning att göras av hur långtgående ansvar det finns för dödsboet att stå för efterbehandlingsåtgärder.

I samband med kommunikeringen av förslag till beslut framfördes att dödsboet har upphört att gälla. Länsstyrelsen anser mot bakgrund av vad som anges i Naturvårdsverket skrift "Sanering och efterbehandling av förorenade områden genom tillsyn och prövning" samt lydelsen i 21 kap. 4 § ärvdabalken att dödsboet för **G.T.O.** likväl kan åläggas ett ansvar för de föroreningar som har orsakats av före detta träskyddsanläggningen vid Brenäs såg.

## Hur man överklagar

Länsstyrelsens beslut enligt miljöbalken kan överklagas till Miljödomstolen, se bilaga.

I detta beslut har förutom undertecknade även länsassessor Rebecka Djerfsten deltagit.



Karin Sigvardsson  
Miljöskyddsdirektör



Magnus Kviele  
Byrådirektör

Bilaga  
Hur man överklagar

Akten (regiondossier)

Kopia till  
Finspångs kommun, Bygg- och miljönämnden